

Cuprins

Partea întâi Basil

Genul acela de petrecere.	7
Detectivii de scandaluri	23
O noapte la bălci	45
Un băiat foarte obraznic.	65
Se crede minunat.	91
Umbra captivă	116
Viața perfectă.	139
Croindu-și drum înainte	166
Basil și Cleopatra.	188

Partea a doua Josephine

Prima victimă.	213
Un locșor liniștit	233
O femeie cu un trecut	255
O poveste cam afectată	277
Faliment emoțional	302

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de Bogdan-Alexandru Stănescu.

F. Scott Fitzgerald, *The Basil and Josephine Stories*

© 2014 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: © iStockphoto.com/HultonArchive

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României :

FITZGERALD, SCOTT E.

Povestiri cu Basil și Josephine / F. Scott Fitzgerald; trad. din lb. eng. și note de Mihaela Ghiță. – Iași : Polirom, 2014

ISBN print: 978-973-46-4137-6

ISBN ePub: 978-973-46-4306-6

ISBN PDF: 978-973-46-4307-3

I. Ghiță, Mihaela (trad.)

821.111(73)-32=135.1

Printed in ROMANIA

F. Scott Fitzgerald

Povestiri cu Basil
și Josephine

Traducere din limba engleză
și note de Mihaela Ghiță

POLIROM
2014

Basil s-a întors în cameră uluit, trezit la realitate și convins. Până acum se considerase întotdeauna destul de rău; mai mult, ultimul personaj cu care reușise să se identifice fusese Hairbreadth Harry¹ din suplimentul de benzi desenate când avea zece ani. Deși medita adesea, reflecțiile lui erau întunecate și îngrozitoare, nefiind vreodată legate de probleme morale. Adevăratul factor restrictiv în ceea ce-l privea era frica – frica de a fi descalificat din cursa către împlinire și putere.

Însă această întâlnire cu John Granby venise într-un moment important. După triumful de dimineață, viața de la școală nu părea să mai aibă mare lucru de oferit – și iată, totuși, ceva nou. Să fie desăvârșit, minunat și pe dinăuntru, și pe dinafară – cum spusese Granby, să încerce să ducă viața perfectă. Granby îi înfățișase viața perfectă, nu fără să stăruie asupra recompenselor materiale, precum autoritatea și influența pe care urma să le exercite la colegiu, iar imaginația lui Basil mergea deja foarte departe în viitor. Când avea să fie ultimul ales în Skull and Bones² la Yale și să clatine din cap cu un surâs trist și tandru, cam ca al lui John Granby, arătând către un alt tânăr care și-o dorea mai mult, mulțimea adunată avea să izbucnească în plâns. Apoi, după școală, când – la douăzeci și cinci de ani – avea să se adreseze națiunii de pe estrada inaugurală amplasată pe treptele Capitoliului și de jur împrejurul lui oamenii aveau să-și înalțe chipurile pline de admirație și de iubire...

În timp ce medita, a dat gata pe negândite jumătate de duzină de biscuiți sărați și o sticlă cu lapte, rămase în urma descinderii de noaptea trecută asupra cămării. Și-a dat vag seama că acesta era unul dintre lucrurile la care renunța, dar îi era foarte foame. Totuși și-a întrerupt respectuos șirul gândurilor până când a terminat de mâncat.

Dincolo de fereastră, fascicule de lumină de la farurile mașinilor sfâșiau amurgul de toamnă. În mașinile astea se aflau mari

-
1. Protagonistul unei serii de benzi desenate realizate de C.W. Kahles.
  2. Societate secretă de la Universitatea Yale. Anual cincisprezece dintre cei mai merituoși studenți din anul întâi sunt invitați să adere și ultimul ales devine „regele” anului său de studii.

jucători de fotbal și debutante splendide, aventuriere misterioase și spioni internaționali – oameni bogați, veseli, strălucitori, care mergeau la întâlniri fabuloase în New York, la serate dansante elegante și în restaurante secrete sau în grădini amenajate pe acoperișuri sub clar de lună. Basil a oftat; poate că mai târziu avea să se dedice și unor astfel de lucruri romantice. Să fie în stare de o conversație spumoasă și în același timp să fie puternic, serios și tăcut. Să fie generos, deschis și altruist și totuși să rămână cumva misterios, sensibil și chiar un pic melancolic. Să fie întunecat și luminos în același timp. Să reușească să le armonizeze, să le contopească pe toate într-un singur om – ah, asta îi rămânea de făcut. Numai gândul unei asemenea perfecțiuni îi cristaliza vitalitatea într-o ambiție exaltată. Încă o clipă inima lui a urmărit farurile care goneau către metropolă; apoi s-a ridicat hotărât, a stins țigara de pervaz și, aprinzând lampa de la capul patului, a început să noteze un set de cerințe pentru viața perfectă.

II

O lună mai târziu, George Dorsey, care se achita de obligația de a-i face maică-sii turul școlii, ajunsese în zona relativ izolată a terenurilor de tenis și îi sugeră numaidecât să se odihnească pe o băncuță.

Până în acel moment conversația lor se limitase la câteva indicații rostite cu glas răgușit: „Aia e sala de sport“... „Ăla e Cucu Conklin, care predă franceza. Toată lumea îl urăște“... „Te rog să nu-mi spui *frate* de față cu băieții“. Acum chipul lui își luă aerul preocupat tipic adolescenților în prezența părinților. Se destinse. Aștepta să i se pună întrebări.

— Acum, în legătură cu Ziua Recunoștinței, George. Cine e băiatul ăsta pe care îl aduci acasă?

— Îl cheamă Basil Lee.

— Spune-mi ceva despre el.

— Nu e nimic de spus. E doar un băiat din clasa a VI-a, de vreo șaisprezece ani.

— E un băiat de treabă?

— Da. Locuiește în St. Paul, Minnesota. L-am invitat cu mult timp în urmă.

O anumită reticență din glasul fiului ei o făcu pe doamna Dorsey curioasă.

— Vrei să spui că îți pare rău că l-ai invitat? Nu-ți mai place de el?

— Ba sigur că-mi place.

— Pentru că n-are rost să aduci pe cineva care nu-ți place. Ai putea pur și simplu să-i explici că mama ta a făcut alte planuri.

— Dar îmi place de el, a insistat George, apoi a adăugat nesigur: Însă de la o vreme a început să se poarte ciudat.

— Cum adică?

— Nu știu, doar că e bizar.

— Dar în ce fel, George? Nu vreau să aduci acasă un ciudat.

— Nu e chiar ciudat. Doar că îi trage pe băieți deoparte și vorbește cu ei. După aia le zâmbește într-un fel.

Doamna Dorsey era uluită.

— Le zâmbește?

— Da. Îi trage prin câte un colț și le vorbește până când nu mai pot îndura, iar după aia le zâmbește – buzele i se răsfrânseseră într-o grimasă stranie – așa.

— Despre ce vorbește?

— O, despre înjurat și fumat, despre scrisorile pe care le trimite acasă și o mulțime de lucruri de genul ăsta. Nimeni nu-l bagă în seamă, în afară de un băiat pe care l-a convins să facă la fel. I s-a urcat la cap sau ceva de genul ăsta pentru că era atât de bun la fotbal.

— Păi, dacă nu vrei să vină, atunci hai să nu-l primim.

— O, nu, a strigat George cuprins de panică. Trebuie să-l chem. L-am invitat.

Evident, Basil nu avea cunoștință de conversația respectivă atunci când, o săptămână mai târziu, într-o dimineață, șoferul familiei Dorsey le-a luat bagajele în gara Grand Central. Peste oraș plutea o lumină vineție, iar trecătorii scoteau aburi înghețați pe

gură. De jur împrejurul lor, clădirile țâșneau către ceruri, străpungând o mulțime de planuri, cel de la bază de culoarea iernatică a zâmbetului unui bătrân, apoi mai departe, prin diagonale de auriu diluat, tivit cu violet acolo unde cornișele se proiectau pe bolta încremenită.

Într-un De Ville englezesc lung și jos – primul de acest fel pe care Basil îl vedea în viața lui – ședea o fată cam de vârsta sa. Când s-au apropiat, a acceptat indiferentă sărutul fratelui ei, l-a salutat rece pe Basil cu un semn din cap și a murmurat un „m-pare bine“ fără să zâmbească. N-a mai spus nimic altceva, părând adâncită în gânduri. La început, poate din pricina sfielii ei exagerate, lui Basil nu i-a făcut cine știe ce impresie, dar înainte să ajungă acasă la familia Dorsey și-a dat seama că era una dintre cele mai drăguțe fete pe care le văzuse până atunci.

Avea un chip enigmatic. Genele lungi se lăsau blând peste obraji palizi, aproape atingându-i, ca și cum ar fi vrut să ascundă imensa plictiseală din ochii ei, dar când zâmbea, fața i se lumina de o prietenie înfocată și adorabilă, care parcă spunea: „Haide, te ascult. Sunt fascinată. Aștept – de-o veșnicie, vai – doar acest moment cu tine“. Apoi își reamintea că era timidă sau plictisită; surâsul îi dispărea, ochii cenușii se închideau din nou pe jumătate. Aproape înainte să înceapă, momentul se sfârșea, lăsând în urmă o curiozitate stăruitoare și nesatisfăcută.

Casa familiei Dorsey se afla pe Fifty-third Street. La început Basil a fost uimit de îngustimea frontonului de piatră albă și apoi de felul în care spațiul era folosit până la ultimul centimetru în interior. Camerele de oaspeți se întindeau pe toată lățimea casei, ferestrele sufrageriei sclipeau în lumina solară artificială, un mic lift străbătea cele cinci etaje într-o liniște respectuoasă. Pentru Basil, acest lux compact ascundea o lume în întregime nouă. Totul era atât de emoționant și de romantic, încât simțea că un singur pas pe această insulă era mai prețios decât toată devălmășia răsfirată a casei lui James J. Hill din St. Paul. În exaltarea lui, uitase pe moment de școală. Se simțea însuflețit de aceeași dorință de noi experiențe pe care i-o treziseră celelalte

vizite la New York. În strălucirea dură a întregului Fifth Avenue, în fata aceasta care nu avea chef să irosească alte vorbe în afară de un „m-pare bine“ mecanic, în casa perfect rânduită, nu recunoștea nimic și știa că, atunci când nu recunoștea nimic în jur, de obicei era rost garantat de aventură.

Dar starea sufletească din ultima lună nu trebuia abandonată cu atâta ușurință. Acum avea un nou ideal, care venea pe primul loc. Nu trebuia să treacă nici o zi în care să nu fie – așa cum zicea John Granby – „cinstit cu sine“, iar asta însemna să-i ajute pe alții. În aceste cinci zile putea lucra mult la George Dorsey; în plus, s-ar fi putut ivi și alte oportunități. Între timp, cu conștiința că împăca și capra, și varza, și-a despachetat sacul de voiaj și s-a pregătit de prânz.

S-a așezat lângă doamna Dorsey, care l-a găsit cam prea prietenos, cum erau adesea cei din Vestul Mijlociu, dar politicoși și, după toate aparențele, destul de echilibrat mintal. I-a spus că voia să se facă preot – nici el nu s-a crezut când a spus-o, dar și-a dat seama că asta i-a trezit interesul doamnei Dorsey, așa că a lăsat-o cum era.

După-amiaza fusese deja organizată; mergeau să danseze – căci erau vremurile de aur: Maurice¹ dansa tangou în *Over the River*, soții Castle² executau o secvență de pași rapizi în actul al treilea din *The Sunshine Girl* – pași care i-au conferit dansului modern o poziție socială și au plasat-o pe fata cuminte în restaurant, inițiind astfel o revoluție profundă în viața americanilor. Marele, bogatul imperiu deborda de energie și era pregătit pentru puțină distracție – nici prea plebee, nici prea pretențioasă.

Pe la ora trei se strânseseră șapte tineri și toți urcară într-o limuzină care avea să-i ducă la Emil. Printre ei se numărau două

-
1. Maurice Mouvét – celebru dansator de origine belgiană de la începutul secolului XX, care a introdus tangoul în saloanele de dans americane.
  2. Vernon și Irene Castle – celebru cuplu de dansatori de salon americani cărora li se datorează popularitatea dansului la începutul secolului trecut; au făcut faimos foxtrotul.

fete elegante, anemice, de șaisprezece ani – una dintre ele purta un nume de răsunset în lumea finanțelor – și doi studenți în primul an la Harvard, care schimbau glumițe între ei și nu erau atenți decât la Jobena Dorsey. Basil se aștepta ca imediat toți să înceapă să pună întrebările obișnuite: „La ce școală mergi?” și „O, îl cunoști pe Cutare?”, moment în care grupul avea să se mai destindă, dar nu se întâmplă nimic de genul ăsta. Atmosfera era impersonală; se îndoia că ceilalți patru oaspeți știau cum îl cheamă. „Ba chiar”, și-a spus el, „e ca și cum toți așteaptă ca altcineva să se facă de râs.” Și în treaba asta era ceva nou și de nerecunoscut; și-a închipuit că era ceva tipic New Yorkului.

Au ajuns la Emil. Numai în unele restaurante pariziene, unde argentinienii își execută piruetele lor neobosite, mai supraviețuiește ceva din nebunia dansului care exista înainte de război. La vremea aceea, el nu era un acompaniament pentru băut sau făcut dragoste sau întâmpinat zorii, ci un scop în sine. Agenți de bursă sedentari, bunicuțe de șaiszeci de ani, veterani sudiști, politicieni venerabili și oameni de știință, bolnavi de ataxie locomotorie nu doar că voiau toți să danseze, ci să danseze frumos. În sufletele altă dată cumpătate încolțeau ambiții fantastice, familii pudice de generații erau cuprinse de un exhibiționism violent. Nulități cu picioare lungi deveneau celebre peste noapte și existau locuri de întâlnire unde puteau relua dansul, dacă doreau, a doua zi dimineață. O alunecare lină sau un pas greșit puteau hotărî viitorul unei cariere sau puteau face și desface logodne, în timp ce englezul înalt și fata cu bonetă olandeză dădeau tonul.

Când intrară în cabaret, Basil se simți cuprins de un atac de panică – dansul modern era unul dintre lucrurile împotriva cărora John Granby obiectase cu cea mai mare strășnicie.

L-a abordat pe George Dorsey în garderobă.

— E un om în plus. Crezi că s-ar supăra cineva dacă aș dansa numai vals? Nu mă pricep la nimic altceva.

— Sigur. Eu n-am nimic împotriva. (George l-a privit curios.) Doamne, te-ai lăsat chiar de toate?

— Nu, nu de toate, a răspuns Basil stânjenit.

Ringul era deja aglomerat. Oameni de toate vârstele și categoriile sociale își târșâiau încordați picioarele încoace și-ncolo